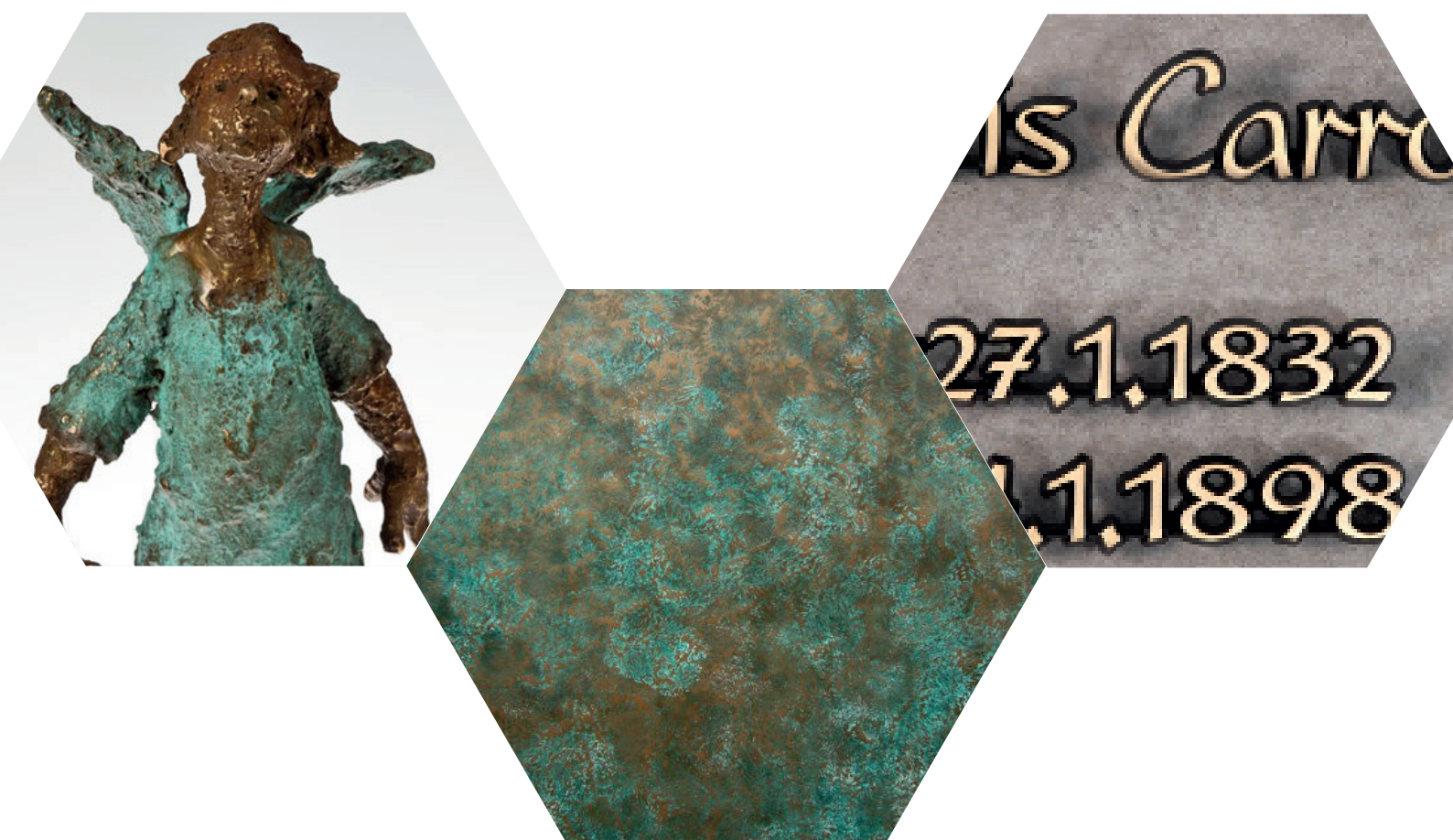

Informatieblad

Onderhoud & restauratie van bronzen grafversieringen

WAT IS BRONS?

Brons is een metaallegering van koper en tin.

Het wordt al gebruikt sinds de Bronstijd die ernaar genoemd is (ca. 3000-1000 v. Chr.).

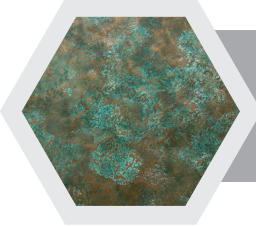
Hoogwaardig brons bevat minstens 85% koper en geen zink in de legering.

Het gebruik van tin zorgt voor een hogere bestendigheid dan het uitsluitende gebruik van koper.

Koper verleent brons zijn karakteristieke kleur, die het goed onderscheidt van het meer geelachtige messing.

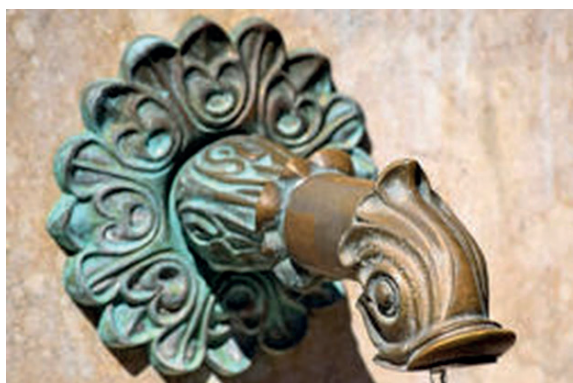
De verhouding van koper en tin in de legering bepaalt de kleur van het brons.

Brons kan ook gepatineerd worden. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan door het gebruik van corrosiemiddelen. Dergelijke technieken vereisen nauwkeurig vakmanschap.

HOE VERANDERT BRONS?

Brons is een zeer duurzaam maar «levend» materiaal.

Brons dat in aanraking is geweest met milieu-invloeden zal allereerst progressief patineren. Het vormt dan een bescherm laag die «verdigris» wordt genoemd.

Verdigris is een typische licht turquoise kleur die naar grijs neigt.

De duur van deze veranderingen in brons hangt af van verschillende klimaat- en omgevingsfactoren, evenals de intensiteit ervan.

Onder de verdigrislaag blijft het materiaal intact. Het hoeft alleen maar verwijderd worden om het brons zijn oorspronkelijke glans te geven.

Een goed voorbeeld van de duurzaamheid van brons zijn de Romeinse beelden die gevonden zijn in de Rhône rivier bij Arles in Zuid-Frankrijk.

De foto's tonen hetzelfde beeld voor en na de restauratie:

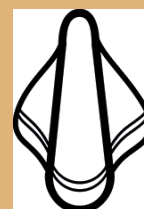
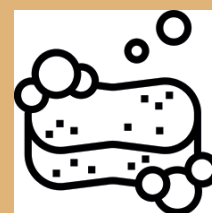
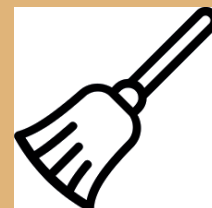
ONDERHOUD VAN BRONZEN GRAFDECORATIES

Regelmatig onderhoud beschermt het brons tegen (natuurlijk voorkomende) veranderingen.

Het is vooral aan te raden in bepaalde «risicovolle tijden», zoals in de herfst, wanneer vochtige bladeren op de grafsteen kunnen vallen.

De basisonderhoud van bronzen grafornameenten kan met een paar eenvoudige stappen door iedereen worden uitgevoerd:

- Verwijder het grofste vuil (bladeren, aarde, etc.) met een zachte borstel.
Metalen borstels of borstels met harde haren moeten vermeden worden.
- Afvegen met een zachte spons bevochtigd met schoon water.
Gebruik geen schuurmiddelen, bleekmiddel of iets dergelijks.
- Droog voorzichtig met een zachte, schone doek (type microvezel).

Restauratie daarentegen moet altijd en alleen worden uitgevoerd door een bronsspecialist.

RESTAURATIE VAN BRONZEN GRAFDECORATIES

Als een bronzen graforament veel natuurlijke patina of verdigris heeft, is het mogelijk om het door een vakman te laten restaureren.

Hiervoor kan het nodig zijn om de inscriptie of grafversiering tijdelijk van de grafsteen te halen.

Bij professionele restauratie wordt de verdigris verwijderd, het brons gepatineerd om de oorspronkelijke glans te herstellen.

Daarna wordt de grafdecoratie meestal voorzien van een beschermende lak zodat het op het grafmonument weer gebruikt kan worden. De beschermende vernis wordt aangebracht om de natuurlijke glans langer te behouden.